

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT

Forslag til forordning om en offentlig brugeroverflade, der er forbundet til informationssystemet for det indre marked, for erklæringen om udstationering af arbejdstagere og om ændring af forordning nr. (EU) 1024/2012

KOM (2024) 531

Nyt notat

1. Resumé

Kommissionen har den 13. november 2024 fremsat et forslag til forordning om etableringen af en frivillig fælles elektronisk erklæring til brug for udstationering af medarbejdere, der er forbundet til informationssystemet for det indre marked. Forslaget har til formål at lette virksomheders administrative byrder forbundet med udstationering af medarbejdere, effektivisere den nationale kontrol og lette det administrative samarbejde mellem nationale tilsynsmyndigheder.

Vælger Danmark at tilslutte sig den frivillige e-erklæring, vil forslaget have lovgivningsmæssige konsekvenser. Ved dansk deltagelse og bred tilslutning i andre medlemslande skønnes forslaget samtidig at have positive statsfinansielle – og erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Regeringen støtter ambitionen om at reducere virksomhedernes administrative byrder forbundet med udstationering af medarbejdere, samtidig med at det eksisterende beskyttelsesniveau i Danmark skal kunne fastholdes. Ved evt. dansk deltagelse vil det derfor være vigtigt, at den nødvendige information fra udenlandske tjenesteydere kan tilvejebringes med henblik på en effektiv kontrol af overholdelsen af danske arbejdstagerrettigheder.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte den 13. november 2024 et forslag til en forordning om en fælles brugerflade til brug ved erklæringer om udstationering af medarbejdere (herefter e-erklæring). Forslaget er modtaget i dansk sprogversion den 19. november 2024.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 114 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsområde (TEUF) og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i artikel 294 TEUF. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Informationssystemet for det indre marked (IMI) er et IT-system til udveksling af oplysninger mellem offentlige myndigheder på tværs af det indre marked. Det har medvirket til at modernisere grænseoverskridende administrativt samarbejde, og at det indre marked fungerer i praksis.

Forslaget er fremsat som led i opfyldelsen af Kommissionens målsætning om at reducere byrderne forbundet med rapporteringsforpligtigelser med 25 pct. (35 pct. for SMV'er). Kommissionsformand Ursula von der Leyen har fremført over for de nye kommissærer i deres tiltrædelsesbreve, at reduktionsmålet skal findes ved brug af digitale værktøjer.

I 2021 introducerede Kommissionen en elektronisk udstationeringserklæring til anvendelse ved udstationering af chauffører inden for godstransport. Det betyder, at før en chauffør udstationeres, skal transportøren fremsende en erklæring til værtslandet via IMI-systemet.

3. Formål og indhold

Forslaget lægger op til at etablere et modul i IMI med en e-erklæring, som virksomheder kan bruge ved udstationering af medarbejdere. Det er frivilligt for medlemslandene, om de vil bruge e-erklæringen eller beholde deres nuværende nationale systemer.

Formålet med forslaget er at mindske virksomhedernes administrative byrder ved udstationering af medarbejdere til et andet EU-land. Det er ligeledes Kommissionens hensigt at lette samarbejdet mellem nationale tilsynsmyndigheder. Der eksisterer allerede et modul i IMI-systemet til anvendelse i forbindelse med udstationering af medarbejdere. Dette modul gør det muligt for nationale tilsynsmyndigheder at anmode om informationer fra et andet medlemsland. Fx kan der anmodes om yderligere oplysninger om arbejdsvilkår eller om oplysninger om den udstationerende virksomhed. Ved introduktionen af den fælles e-erklæring i IMI-systemet vil det blive muligt at samkøre de to moduler. Der vil blive mulighed for at koble systemet med eksisterende nationale systemer.

Det er Kommissionens vurdering, at forslaget vil gøre det nemmere for medlemslandene at gennemføre inspektioner. Det skyldes, at antallet af tilfælde med manglende overholdelse af udstationeringsreglerne vil blive reduceret grundet færre fejl og manglende udfyldelse i forbindelse med nationale erklæringer. Hertil anføres, at de udstationerede medarbejdere bør kunne modtage en kopi af deres erklæringer i deres europæiske digitale identitetstegnebog. Tiltagene har til formål at øge beskyttelsen af udstationerede arbejdstagere.

Forslaget fastsætter, at e-erklæringen skal indeholde oplysninger om tjenesteudbyderen, arbejdstageren, udstationeringsopgaven, kontaktperson samt

modtageren af tjenesteydelsen. De specifikke oplysningskrav vil blive fastsat ved en gennemførelsesretsakt.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure medlovgiver. Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen finder, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet i artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union, da formålet er at oprette en flersproget elektronisk offentlige brugerflade, der kan bruges på tværs af det indre marked. Det skal gøre det lettere for virksomheder at udstationere på tværs af EU's grænser og fremme en bedre og mere ensrettet håndhævelse af direktivet om udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser (96/71/EF). Kommissionen finder, at medlemslandene alene ikke tilstrækkeligt kan opfylde det.

Regeringen vurderer på det foreliggende grundlag, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

I henhold til lov om udstationering af lønmodtagere mv., jf. LBK nr. 38 af 02/01/2024 (udstationeringsloven), skal en udenlandsk virksomhed, der udstationerer lønmodtagere til Danmark i forbindelse med levering af tjenesteydelser, anmelde en række oplysninger til Erhvervsstyrelsen. Oplysningerne indgår i Det danske Register for Udenlandske Tjenesteydere (RUT). Nærmere regler er fastsat i en række bekendtgørelser, bl.a. Bekendtgørelse om Register for Udenlandske Tjenesteydere (RUT-registret). Efter udstationeringsloven er Arbejdstilsynet dansk forbindelseskontor, der varetager opgaver i medfør af direktiv 96/71 om udstationering af arbejdstagere som led i udveksling af tjenesteydelser og direktiv 2014/67/EU af 15. maj 2014 om håndhævelse af direktiv 96/71, herunder arbejde med kontakt med andre landes myndigheder under IMI-forordningen.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Oprettelsen af en fælles e-erklæring vil i sig selv ikke have lovgivningsmæssige konsekvenser, idet erklæringen er frivillig. I det tilfælde, at Danmark ønsker at bruge den fælles e-erklæring, vil det kræve en ændring af udstationeringsloven. I givet fald vil RUT-registret ikke nødvendigvis skulle nedlægges, da der vil være mulighed for at koble modulet i IMI med eksisterende nationale systemer.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Der har i perioden 2019-2024 været udgifter til RUT på 39,7 mio. kr. Der er for nuværende afsat 3 mio. kr. årligt til drift, udvikling og vedligehold, afskrivninger og renter. Ved tilslutning til e-erklæringen vil Kommissionen have ansvaret for udvikling, vedligehold og drift af e-erklæringen. Danmark vil skulle betale for vedligehold af RUT-registeret, hvis det ved evt. dansk tilslutning beslattes at bevare det i en eller anden form.

Erhvervsstyrelsen vil ikke have meromkostninger til administration af IMI, idet de tilsynsførende myndigheder allerede er oprettet i systemet.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget skønnes at have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser, hvis forslaget anvendes bredt i EU. Et dansk skøn konkretiseres, når der er mere klarhed over de konkrete informationsforpligtigelser. Forslaget vurderes særligt at have positive konsekvenser for de danske virksomheder, som udstationerer medarbejdere til andre medlemsstater.

Hvis e-erklæringen indføres, vurderer Kommissionen, at den gennemsnitlige tid, det tager at udfylde en udstationeringserklæring, kan reduceres med 73 pct. Vælger alle 27 medlemslande at tilslutte sig, anslår Kommissionen, at de administrative omkostninger vil kunne reduceres med 81 pct. sammenlignet med den nuværende situation. Dette svarer til et beløb på mellem 477 og 635 mio. euro på EU-plan. Skønnet er forbundet med vis usikkerhed.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslagets påvirkning af beskyttelsesniveauet vil afhænge af de konkrete informationsforpligtigelser. Kommissionen foreslår at fastsætte de forpligtelser i en gennemførelsesretsakt. Det er Kommissionens vurdering, at indførelsen af en fælles e-erklæring vil bidrage til øget beskyttelse af udstationerede medarbejders arbejdsvilkår.

8. Høring

Meddelelsen har været sendt i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål samt EU-specialudvalget for Arbejdsmarked og Sociale Forhold. Der er modtaget hørings svar fra Dansk Arbejdsgiverforening og Fagbevægelsens Hovedorganisation.

Dansk Arbejdsgiverforening

DA bakker om forslaget til en e-erklæring, da man finder det nuværende system byrdefuldt for virksomhederne og forbundet med høj risiko for, at virksomhederne ikke overholder nationale krav og derved virker som en begrænsning for den fri bevægelighed. DA lægger op til, at e-erklæringen

ses i sammenhæng med andre digitale løsninger fx ESSPASS-projektet, som skal digitalisere A1-attesten. DA finder det vigtigt at begrænse omfanget af oplysningskrav, og at forslaget lægger op til at efterspørge de relevante stamoplysninger. Efter DA's opfattelse bør anvendelsen af den fælles e-formular ikke være frivillig, men obligatorisk.

Fagbevægelsens Hovedorganisation

FH stiller sig kritisk over for forslaget og finder, at forslaget kan svække den danske kontrol, hvis det gennemføres i Danmark. FH vil således kun kunne støtte op om forslaget, såfremt det giver plads til det danske RUT-register. FH hæfter sig ved, at forslagens formål er at reducere oplysningskravene for virksomheder, og at forslaget går imod ånden og formålet i artikel 9 i direktiv 2014/67/EU, som indeholder en åben liste af administrative krav og nationale kontrolforanstaltninger. At der findes forskellige systemer er udtryk for det kompromis, som blev opnået med håndhævelsesdirektivet. Det er uden for skiven at ændre dette ved frivillige ordninger.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

En gruppe lande har i forbindelse med møde i Konkurrenceevnerådet den 24. maj 2024 tilkendegivet, at man ønsker at gøre brug af den fælles e-erklæring. En anden gruppe lande forholder sig mere skeptiske over for forslaget. De ønsker at bevare nationale systemer og understreger vigtigheden af forslagens frivillige natur og behovet for at sikre arbejdstagerrettigheder.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser generelt forslag til fælles digitale løsninger velkommen og støtter ambitionen om at reducere virksomhedernes administrative byrder ved udstationering af medarbejdere. Regeringen finder det vigtigt at fastsætte klare retningslinjer for de beføjelser, der vil kunne tildeles Kommissionen i forbindelse med en gennemførelsesretsakt. Det er ligeledes vigtigt at fastholde det eksisterende beskyttelsesniveau i Danmark for udstationerede arbejdstagere og kontrolmuligheder.

Hvis Danmark skal deltage i en fælles e-erklæring, er det vigtigt for regeringen, at systemet giver mulighed for at få de oplysninger, der kan sikre en effektiv kontrol, af hensyn til beskyttelsen af danske arbejdstagerrettigheder. Regeringen finder det positivt, at den fælles løsning er frivillig. Ambitionen for fælles digitale løsninger bør dog generelt være, at det omfatter alle lande.

Regeringen finder det også vigtigt, at der med den fælles e-erklæring skabes et effektivt system med få byrder, der muliggør tilknytning af relevante dokumenter digitalt. Der bør tages højde for erfaringer fra eksisterende systemer, herunder udstationeringserklæringen for vejtransport.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketinget Europaudvalg.